

Izbija vsak četrtek
in velja s poštino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrť leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do sređe opoludne.

Štev. 9.

V Mariboru, dne 26. februarja 1903.

Tečaj XXXVII.

Slovenci, ne pozabite družbe sv. Mohorja!

Naša sreča, naše veselje, naš ponos je
v resnici preslavna družba sv. Mohorja. Lani
je imela najvišje število udov: **80.046!**
Vsak zaveden Slovenec se je razveselil tega
krasnega napredka, vsak ud je bil vesel pre-
lepega književnega darila.

Le teden dni še, in poverjeniki končajo
nabiranje. Zadnji teden je navadno najbolj
živahen: stari udje prinašajo udnino, novi
pristopajo. Iskreno želi naš list, da tudi le-
tos naraste število udov vsepovsod, zato
kliče vsem Slovencem širom slovenske do-
movine: Stari udje družbe, ostanite
vsi zvesti Mohorjevi družbi; ako
še niste, gotovo zadnji teden vpla-
čajte udnino! Oglašajte se povsod
v obilnem številu novi udje, zakaj
knjige družbe sv. Mohorja naj bi se
nahajale v vsaki pošteni slovenski
hiši!

Šestero prekornih knjig zopet dobe
udje jeseni. Najimnitnejša knjiga od vseh
bodo: Zgodbe sv. pisma nove zaveze
I. snopič. To knjigo naj bi si priskrbel pač
vsak veren Slovenec, zakaj ona hrani vse
nauke Začetnika naše svete vere, Jezusa
Kristusa. Kako veseli so bili pretečeno leto
Mohorjani, ki so dobili 9. snopič »Zgodb sv.
pisma stare zaveze! Poiskali so še ostale
zvezke, je izročili knjigovezu in sedaj so po-
nosni na debelo dragoceno knjigo z zgodbami
sv. pisma stare zaveze. Še imenitnejše, za
kristjane pomenljivejše so »Zgodbe sv. pisma

nove zaveze». Krščanski Slovenci, pristopite
prav zavoljo te knjige v najboljnejšem šte-
vilu k Mohorjevi družbi!

Druga knjiga: »V Kelmoraj« vas
popelje skozi imenitna mesta našega in nem-
škega cesarstva mimo veličastnih cerkev, ki
jih boste gledali v podobah, v Kolin ob Renu,
kamor so že pred 500 leti romali Slovenci
počastit ostanke sv. Treh Kraljev. Knjiga bo
prezanimiva.

Tretja knjiga: »Pamet in vera«, II.
zvezek vam bo poljudno razložila nekaj važ-
nih krščanskih resnic, da vas potrdi v živi
krščanski veri. Prvi zvezek že poznate, go-
tovo boste tudi drugega vsprejeli z veseljem.

Četrta knjiga: »Domači vrtnar« bo
gotovo silno razveselila naše slovenske vrt-
narje, še bolj naše skrbne vrtnarice, vrle
slovenske gospodinje. Prepotrebna nam je.
Zasluži torej, da jo dobi v roke kar največ
naših gospodinj.

Peta knjiga: »Slovenske večer-
nice«, bo s svojimi povestmi kratkočasila
naše ljudstvo, istotako tudi šesta knjiga:
»Koledar družbe sv. Mohorja«.

Zares prekrasen književni dar nam po-
nuja družba sv. Mohorja za prihodnjo jesen.
Teh šestero knjig je pač vrednih 2 kroni.
Zato delujte neumorno vi poverjeniki, po-
magajte vsi drugi rodoljubi, pomagajte po-
sebnost mladenci in ve dekleta ta zadnji
teden, da nas bo udov za l. 1903 še precej
več kot 80.046. Bog blagoslovi naš trud, Bog
blagoslavljalj tudi v tem letu našo slavno
družbo!

Ali bo vojska?

Na Balkanu se pripravljajo resni do-
godki. Vse kaže, da je splošni ustanek v
Makedoniji na spomlad neizogiben. Avstrija
in Rusija se sicer trudita, da bi se mirnim
potom z reformami (preosnovami) odpravile
krivice, ki se delajo makedonskim kristjanom,
a težko, da bosta imeli uspeh. Turki pa
vkljub vsej nevarnosti, vkljub vsej razbur-
jenosti makedonskega ljudstva, vkljub vsem
reformam nadalje postopajo brezobzirno, kri-
vično in kruto!

V Tetovu živi 1300 pravoslavni družin.
Do sedaj niso imeli cerkve. Dolgo časa in
denarja je bilo treba, da so za to zgradbo
dobili dovoljenje. Dovoljenje pa ni zadosto-
valo. Treba je bilo pričakati ugodnega tren-
otka, da se ne protivijo mohamedanski so-
sedje. Tetovanje so menili, da je tak tren-
tek nastopil zdaj, ko se upeljujejo reforme.
Dne 28. jan. t. l. so pristopili k prvim pri-
pravam glede zidave, a turški hodžje so na-
hujskali Turke, ki so se oborožili in razgnali
delavce in so celo pretili, da bodo pobili vse
pravoslavne družine. Prišla je žandarmerija
in vojaki, a niso nič opravili. Turki so se
pomirili še le, ko jim je dal kajmakam za-
gotovilo, da ne pusti te cerkve zidati. Kaj
so storili nazadnje še turški uradi v tej za-
devi? Spoznali so, da so vsega tega prav za
prav krivi bolgarski zidarji, ki so se predrz-
nili zidati pravoslavno cerkev. Zidarji so bili
ujeti, obtoženi kot politični zločinci, in turški
advokatje bodo že znali ta zločin tako za-
stopati, da bodo nesrečni Bolgarji obsojeni.

Listek.

Spodnji in Gornji.

Povest iz kmečkoga življenja — Prevel I. Vuk.

(Konec.)

»Kakšne skrivnosti pa imaš?« reče žu-
pan, ko vstopi v njeno sobo. »Ali ne moreš
tega povedati pred tvojim prihodnjim ta-
stom?«

»Ta ne bo nikoli moj tast!«

»Kaj? Dekle, ali si zblaznela?«

»O ne! Dobro vem, kaj govorim. Dolgo
je trajalo, predno sem se odločila. In sedaj
vam povem: oče, iz te možitve ne bo nič!«

Župan se zgrabi za glavo — da se pre-
priča, če v resnici bedi ali sanja.

»Marica!« sikne jezno. »Ne šali se s svo-
jim očetom, — ker tega ti nikoli ne od-
pustim!«

»Nobene šale, oče! To je moja zadnja
beseda. Leopoldova žena ne morem biti in
ne bom, če me s konji vlečete pred oltar.«

»Ali Marica! Pa si tudi pomislila, kaj
se vse lahko iz tega izkuha? Ali si —?«

»Vem, oče, kaj hočete reči! Prepri-
z »Gornjimi« — obljubo, da me daste Leopoldu
— vse vem. Ali če sedaj ravnam proti moji
volji in se udam za sedaj, potem bo stvar
po oklicu še hujša, da, pripetilo bi se more-

biti, da rečem pred oltarjem »ne!« In to
moram in storim kakor gotovo verujem na
trojedinega Boga!«

»Potem ti še vedno tiči preklicani Jurij
v glavi...!«

»Ne grešite! S preklinjanjem in grožnjo
ne opravite pri meni nič. Res je, da imam
rada Jurija in da Poldeta ne maram — pa
to vam povem: če moram pozabiti Jurija,
pa ga pozabim; ali radi tega si ni treba
beliti glave. Od mene nima nobene obljube,
da ako bi jo tudi imel, se ne bi morebiti več
brigal za to. Kar se pa tiče Leopolda, bi ga
že morebiti vzela, — meni je to vse eno, je
ta ali oni, da vam moram doprinesiti žrtev.
In tudi bi zategadelj ne bila nesrečna, pa
tudi ne srečna! Sedaj se pa čutim po vesti
in srcu vezana in ako me tudi vi silite vzeti
drugega in ne Jurija, me spravite v vedno
nesrečo. In tega, ljubi, dobri oče, — tega ne
boste storili! Ne, tega ne smete storiti! Sta-
riši nimajo nobene pravice, storiti svoje
otroke nesrečne in vi hočete vašo edino
hčer napraviti nesrečno? Ne, ne! Jaz se
nikdar ne bom možila; pri vas ostanem in
vam gospodinjam. Pri vsem, kar mi je sve-
tega, prisegam vam, da Leopolda ne maram.
Tako, sedaj pa idite in povejte to njegovemu
očetu!«

Zadnje besede je govorila med solzami,

in ko je skončala, padla je plakajoč na stol
in si pokrila obraz z rokami. In pri tem je
ostalo.

Nobena prošnja očeta, nobena grožnja,
nobeno prigovarjanje prijateljev in sorodnikov
je ne premoti. »Ne mučite se!« jim je od-
govarjala vsakokrat. »Ne pomaga vam nič,
govorite kar hočete!« Enkrat, ko ji je oče pri
mizi po obedu posebno na srce govoril in
ko ni nič opravil, začel je preklinjati in ji
groziti, da jo bo pretepel, vstala je blede kot
mrlič in zaklicala: »Ako zaslužim, da me
tepete, pa me tepite. Ali mojega sklepa ne
upognete, — če delate z menoj kar hočete.
Ako pa ne bom imela miru, pa grem v sa-
mostan.«

In tega se je župan ustrašil — svojo
hčer popolnoma zgubiti, tega bi ne prebolel.
Udal se je torej hčerkinji volji in jo odslej
pustil pri miru.

Kaj je pomagal »Razbijaču« ves napor
in zvijača, se maščevati? Naj se je jezil,
divjal, škripal z zobmi in preklinjal, ni mu
nič pomagalo; lepa Marica je bila zanj zgub-
ljena.

Le majhen žarek upanja je še imel,
namreč misel, da Jurij, ko se povrne, ne bo
vzel Marice in bo tako ostala. Da bi sedaj
še kdo drugi jo snubil, ni bilo niti misliti.